

Утамничени Скендербегови ћирилични списи

Од *Политика*

8 септембра, 2016

Аутор: Новица Ђурић

Поново смо у Љешу, где смо били пре неколико месеци, кад смо писали о тврђавама у Албанији које су „разговарале” с Ловћеном, Авалом и Смедеревом. Овог пута смо стигли на „позив” заборављених и намерно прећутаних списа и историјских факата о Скендербегу.

Подсећамо на историјски мозаик из кога су комунисти Енвера Хоџе избацили свако слово које сведочи о вишевековној историји српског народа на овим просторима. У подножју тврђаве Љеш бели се грађевина, подигнута на високим стубовима, налик на оне из времена старих Грка. Ту су „сместили” Скендербега. Сместили, административно. То је кенотаф. Није ту силни јунак, српског порекла.

Не зна се ни где су му кости. Свугде по свету, докле су допирали турски освајачи. Да није ту, знали су и они који му саградише маузолеј, који је заробио вековну православну светињу – манастир Светог Николе.

Албанске власти су око споменика Скендербегу подигли велелепну ограду, којом су спречили откопавање темеља манастира на којима су пронађени ћирилични записи, о чему су наше новине већ писале.

„Зашто ме гледате с чуђењем? У овом маузолеју нису похрањене кости Скендербега. Сви историчари кажу да су мошти Скендербегове узете од стране турских војника, који су веровали да оне дају снагу и моћ. Поломили су их и однели као амајлије у ратним походима”, прича Павле. „Овај гроб је празан!” понавља.

Овде у Албанији, међу Србима, још је свеже сећање да је у Љешу Скендербег 1444. године сазвао племенске главаре Арбаније и Црне Горе, како би се заклели да ће заједнички ратовати против Турске. Тада је склопљен познати „Љешки савез”.

Оно што Срби у Албанији не дозвољавају да се доведе у сумњу јесу налази објективних историографа, пре свега швајцарских и немачких, нарочито славног Шмита који је утемељено написао да је Скендербег био Србин, и по очевој и по мајчиној линији.

„Мајка Скендербегова звала се Војислава, а отац Јован. Читао је и писао на српском и ћирилицом. Говорио је неколико језика, између осталих латински, грчки, француски, италијански и турски, али је говорио и писао српским језиком и ћирилицом”, грми наш поносни саговорник Павле Брајовић.

Како је, према предању, Скендербег био громада, или како кажу „стеновитог тела” поред владарске, образовне и дипломатске изузетности, био је горостас међу владарима тога доба. Оно што је записао похранио је, са уверењем да ће сачувати историјску истину, од неуких и злонамерних људи и времена.

„Некадашњи директор националне библиотеке у Тирани жалио се јавно, преко новина, да ће Скендербегове рукописе украсти Срби, јер су били написани ћирилицом. Сад их нико не помиње. Амбасада Србије их није тражила, што би било веома драгоцено за осветљавање тог периода наше историје. Покушао сам да дођем до копије ових списа, али су их албанске власти сакриле у девет јама”, открива Брајовић.

Да се не заборави, бележимо, Ана Комнина је била жена Скендербегова, иначе византијска принцеза. Српству на част је и податак да је та принцеза, кћи византијског цара, сестра Ангелине Бранковић.

Наша прича има, засад, своју завршницу.

У то смо се уверили, кад смо у манастиру Арденица, недалеко од Фира, упркос забрани, снимили фреску на којој Ћирило и Методије, са својим ученицима, приносе Господу на дар цркву Светог Николе.

Управо када је Ђорђе Кастриотић, потоњи Скендербег, био проказан да напушта хришћанство, стигао је у овај манастир и ту се венчао са својом супругом.

Тајно снимљен детаљ из манастира Арденица (фото: Н. Ђурић)

На повратку за Подгорицу питам ученика другог разреда подгоричке гимназије Марка Ђурића, који је с нама ишао у походе древним српским просторима, да ли сумња у песму с почетка овог путовања:

„Нико не зна шта су муке тешке, док не пређе Албанију пешке”...